

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Jure Rerum Ecclesiasticarum Ad Germaniae Catholicae
Principia Et Usum Pars ...**

Complectens Sectionem I. & II.

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1758

Titulus IV. De Altaribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68048](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68048)

non tamen sine præscitu Episcopi
 Dum autem alicubi 19.) præci-
 pitur Reconciliatio Cœmeterii fieri
 per asperisionem aquæ solemniter
 benedictæ, sicut in dedicationibus
 Ecclesiarum fieri consuevit; ritus
 iste nequaquam hodie observatur
 vel potius Constitutio hæc nequa-
 quam intelligi debet de aqua cime-
 re & vino mixta, qualis adhibetur
 in Dedicatione Ecclesiarum; cum
 Pontificale Romanum pro Recon-
 ciliatione Cœmeterii solius tantum
 modo requirat aquam benedictam
 communem, sale mixtam. Hoc
 occasione Consecrationis & Re-
 conciliationis Ecclesiæ isto loco
 cenda de Cœmeteriis videbantur
 Plura de Jure Sepulturæ dicentur
 infra.

TITULUS IV.

DE ALTARIBUS.

Conf. Decretal. lib. 3 tit. 40.

Sext lib. 3. tit. 21.

§. 41.

Altaria

PRÆCIPUA in Ecclesiis nostris fu-
 etio est, offerre Deo Sacrifi-
 um:

19.) C. 7. de Consecr. Eccl.

um : hinc etiam Ara , Altare, Mensa sacra seu Mystica, in qua hæc oblatio peragatur, dedicata & consecrata sit oportet.

§. 42. Cum a CAIN & ABELE, *A primordiis mundi:* haud dubie ad exemplum & institutionem Patris sui ADAMI, Sacrificia summo DEO oblata legamus, pronum est inferre, etiam Aras a primis mundi exordiis ad Cultum Divinum excitatas fuisse. Privatorum usui hæc Aræ serviebant: ENOS autem videtur erexisse Aras publicas, pro publica Divini Nominis invocatione 20.), uti & NOE post diluvium 21.). Hoc exemplum secuti sunt Patriarchæ ABRAHAM, ISAAC, & JACOB. Celeberrimæ erant Aræ, quas JACOB posuit, tum in Bethel, ubi visa in somnis mystica scala, lapidem erexit in titulum fundens oleum desuper 22.): tum in monte Galaad, quæ esset terminus inter JACOB & LABAN, quem neuter posset transgredi 23.). Inde Gentiles occasionem sumebant

D 3 ponen-

20.) Genes. IV. 26.

21.) Ibid. VIII. 20.

22.) Ibid. XXVIII. 18.

23.) Ibid. XXXI. 45. seqq.

ponendi Deum TERMINUM in finibus agrorum, lapidemque suppositum unguendi oleo 24.), quem pro Jove Saturnus devorasse dicitur 25.) Græci autem vocabant Βαιτυλον 26.) verosimiliter a Bethel, ubi Jacob forte primus solemniter ritu, & effuso oleo dedicavit Aram 27.).

Dein in Veteri Testamento: §. 43. Observata hæc Ararum Origine non est, quod hoc loco memoremus de Aris, vel falsis Idolis, vel etiam Vero DEO in veteri Testamento ædificatis: inter quas præcipuum nomen habet Altare Holocausti, jubente Domino per MOYSEN fabricatum 28.): alterum SALOMONIS 29.), cui post captivi-

ta-

24.) *Si quando conspexeram lubricatum lapidem, & ex olivi unguine sordidatum, tanquam inesset vis præsens, adulabar, affabar, & beneficia poscebam. nihil sentiente de trunco. ARNOBIUS advers. Gentes lib. I.*

25.) LACTANTIUS Instit. Divin. lib. I. c. 20.

26.) HESYCHIUS in Lexico. V. Βαιτυλον.

27.) Vid. M. de BOZE du Dieu Terme. Memoir. de l'Academ. des Inscript. &c. tom. 2.

28.) Exod. XXVII. & XXXVIII. Item 2. Paralip. I. 5.

29.) 2. Paralip. IV. 1.

tatem Babylonicam aliud substitu-
tum fuit a ZOROBABELE 30.) :
hoc etiam a Gentibus contaminato,
aliud posuit JUDAS MACHABÆ-
US 31.) : cujus dedicationem an-
nua commemoratione etiam CHRIS-
TUS postea celebravit 32.).

§. 44. Veniamus ad Aras Christia-
norum. Quando Apostolus PAU-
LUS Mensam Domini nominat 33.),
Altare intelligi vult Concilium TRI-
DENTINUM 34.). Veteres quidem
Apologetæ Fidei Christianæ 35.), si

Postea in
Ecclesia
Christi ere-
ta sunt 7

D 4 Gen-

-
30.) I. ESDRÆ III. 2. seq.
31.) I. Machab. IV. 47. &c.
32.) JOANN. X. 22.
33.) I. Corinth. X. 21.
34.) Sess. XXII. c. 1.
35.) Supra allegati Tit. I. §. 5. Inter hos
ORIGENES lib. 8. contra Celsum sic lo-
quitur : Celsus ait, nos ararum, statua-
rum, templorumque dedicationes fugere,
ut occulti foederis fidem sanciamus hac ceu
tessera, non videns pro aris nobis esse men-
tem suam cuique, ex qua sursum feruntur
vere ac intelligibiliter suaveolentes suffitus,
preces e pura conscientia. LACTANTIUS
Div. Instit. lib. II. c. 2. Quid Ara vo-
lunt? scilicet supra quas Gentiles, ut idem
ait lib. VI. c. 2. mactant opimas ac pingues
hostias DEO, quasi esurienti; profundunt
vina, tanquam sitienti; accendunt luminis,
velut in tenebris agenti.

Gentes ipsis exprobrarent, quod nulla haberent Altaria, libere id fatebantur, eo quidem sensu, quo hoc ipsis erat exprobratum, hoc est, quod non haberent Altaria, in quibus adorarentur Idola more Gentilium, vel ubi cruenta offerrentur Sacrificia ritu Judæorum. Pro incruento autem ac mystico Eucharistiæ Sacrificio haud dubie Aris utebantur, quas Sancti Patres 36.) Mensam mysticam, tremendam, spiritualem, immortalem divinam: SYNESIUS 37.) autem aram incruentam vocat: & ipsi LACTANTIUS, qui Aras non esse necessarias videtur dicere, laudat tanquam actum Religionis, *Sacrificia facere, dona conferre* 38.), pro quibus functionibus Aræ potissimum destinatae sunt.

*Ex ligno
vel lapide;*

§. 45. Altaria primis sæculis passim lignea fuisse constat, ut facilius inter persecutiones Gentilium locum moveri, & in alium transportari possent. Etiam lapidea nonnullibi, ubi loci

36.) Multa loca congerit BINGHAM Orig. Eccl. lib. VIII. c. 6. §. 14. DU CANGE Constantinop. Christian. lib. III. c. 53.

37.) In Catastasi. τον βωμον τον ανακαιμακτου

38.) De Ira DEI, cap. 8.

loci opportunitas admittebat, erecta
 fuisse, nec facile probabitur, nec au-
 thenticis testimoniis negabitur. A
 tempore tamen CONSTANTINI M.
 cum magnificis Templis etiam ex no-
 biliore materia, lapide & argento
 exstructas fuisse Aras, sat clara argu-
 menta probant. Sæculo quarto S.
 GREGORIUS NYSSENUS non tan-
 tum lapidei, sed etiam consecrati Al-
 taris mentionem facit 39.) Con-
 cilium EPAONENSE Anno 517. ce-
 lebratum statuit 40.) : *Altaria nisi
 lapidea Chrismatis unguine non sacren-
 tur, quæ Concilium AGATHENSE
 Anno 506. 41.) non solum unctione
 Chrismatis, sed etiam Sacerdotali bene-
 dictione*

D 5

dictione

39.) Orat. de S. Baptism. *Altare hoc san-
 ctum, cui assistimus, lapis est natura com-
 munis, nihil differens ab aliis crustis lapi-
 deis, ex quibus parietes nostri extruuntur.
 Et pavimenta exornantur: sed quoniam
 DEI Cultui consecratum atque dedicatum
 est, ac benedictionem accepit, Mensa sancta.
 Altare immaculatum est, quod non am-
 plius ab omnibus, sed a solis Sacerdotibus,
 iisque venerantibus contrahitur. Unde
 etiam Concilium LAODICENSE circiter
 Anno 372. celebratum can. 44. statuit a
 non oportet mulieres ingredi ad Altara.*

40.) Can. 26.

41.) Can. 14.

distione sacrari præceperat. Magnificentia Principum nobiliorem materiam lapidi nonnunquam substituit 42.).

Sub varia forma.

§. 46. Varia fuit Ararum forma. Nonnunquam uni, nonnunquam duabus, aut quatuor columnis imponebatur mensa lapidea: alia superposito stipite vel lateritio, vel lapideo, vel ligneo, tumuli formam referebant, tanquam Martyrum sepulchra, quæ proprie *Altaria*, quasi *alte Ara* dicebantur, ad quas etiam per gradus ascendendum erat. Hodie quoque non consecrantur Aræ, nisi inclusis Sanctorum Reliquiis, pro quibus condendis etiam in Altari portatili effodiendum est Sepulchrum 43.).

§. 47.

-
42.) De Mensa pretiosa, quam JUSTINIANUS Imperator posuit in Templo S. Sophiae, vid. CEDRENIUS ad ann. 32. Justiniani. De ea, quam BASILIUS MACEDONOSTATUS statuit in nova Ecclesia sui Palatii, scribit CONSTANTINUS Porphyrogeneta de ejusdem BASILII Vita. cap. 83.
43.) Locus, seu Sepulchrum, quo conduntur Sacrae Reliquiae, si Altare sit fixum, vel est in medio tabulae Altaris a parte superiori; vel in stipite a parte anteriori

§. 47. Altaria hodie alia sunt *fixa* *Altaria fi-*
 & immobilia, quæ loco, in quo con- *xa* *Port-*
 struuntur, adhærent: alia *Portatilia,* *tatilia*
 feu *Viatica* 44.), quæ a loco in lo-
 cum moveri possunt, & in Ecclesiis
 vel Oratoriis non consecratis, aut
 etiam extra Ecclesiam ab Episcopis ac
 iis, qui facultatem habent, adhiben-
 tur ad Divina Myſteria peragenda,
 Græci in ejusmodi locis utuntur *An-*
timensis, quo nomine intelliguntur
 mappæ consecratæ, & Reliquiis im-
 pletæ, quibus teguntur Altaria non
 consecrata 45.).

§. 48. Ritus consecrandi Altaria *Consecran-*
 exacte recensentur in Pontificali Ro- *da sunt* :
 mano. Ubi animadverto, non tan-
 tum in medio tabulæ Altaris, sed
 etiam in quatuor ejusdem cornibus
 signari Crucem pollice intincto in
 aqua

teriori aut posteriori; vel in medio sum-
 mitatis stipitis, cui imponitur tabula la-
 pidea.

44.) C. 30. de Privileg.

45.) Vid. Jus Græco-Romanum a LEUN-
 CLAVIO editum tom. 1. lib. V. pag. 330.
 CHRISTIANUS LUPUS tom. 4. Dissert.
 de S. LEONIS IX. Actis. cap. 13. MAT-
 THÆUS BLASTARES Syntagm. alphabet.
 Lit. A. c. 8. apud BEVEREGIUM Syno-
 dic. tom. 2.

aqua benedicta, in oleo Catechu-
menorum, & demum in Chrismate, in-
demque in locis hac ætate incidi scal-
pro signum Crucis. Cum tamen an-
tiquioribus temporibus hæc Crucis
expressio scalpro artificis fieri non
consueverit, frustra requiritur hoc
in vetustis Altaribus hoc Consecra-
tionis signum: sed potius indaga-
ri debet in vestigium Sepulchri, quod
vel inciso signo Crucis, vel saltem
ex insititii lapidis figura prodet
tentes Reliquias. Certe in vetustis
Ecclesiis consecratis dubitandum non
est, quin etiam Altaria sint conse-
crata, nisi longe recentiore ætate
exhibeant.

*Etiam plu-
ra in eodem
Templo.* §. 49. Plures Aræ ad offerendum
Missæ Sacrificium esse solent hoc
in eodem Templo: olimque fuisse
constat saltem sæculo sexto 46.
Græci constantius retinuerunt uni-
tatem Altaris in eodem Templo
quam-

46.) S. GREGORIUS M. lib. V. Epist. 58.
mittit Reliquias Episcopo Santonenfi pro
consecrandis Altaribus, quorum tredecim
erant in eadem Ecclesia. BEDA lib. V.
Hist. Eccl. c. 21. laudat ACCAM Episco-
pum ob plura Altaria erecta in eadem
Ecclesia.

quamvis habeant plura facella vicina Templo, ubi sacrificium offer-
tur.

§. 50. Ad offerendum Divinum *Nonnun-*
Sacrificium servire ultra non potest *quam per-*
Altare, si vel Consecrationem per- *duni Con-*
dat, vel polluatur. Consecrationem *secratio-*
perdere censetur Altare *fixum I. nem:*
quotiescunque lapis Mensæ disjun-
gitur a suo stipite, cui fuerat in actu
Consecrationis unita per quatuor
Cruces angulares, juxta ritum in
Pontificali præscriptum. Manet au-
tem Altare consecratum, si absque
disjunctione tabula lapidea simul
cum pede, vel columnis, quibus in-
sistit, in alium locum transportetur.
II. Quando sepulchrum, in quo Re-
liquiæ includuntur, sive lapis su-
perpositus, qui Sigillum nuncupa-
tur, solvitur, aperitur, frangitur,
diminuitur, aut notabiliter viola-
tur 47): vel ipsæ Reliquiæ tollun-
tur. III. Quando Mensa enormi-
ter frangitur 48:), ut appareat de-
formitas in Altari, & mutetur anti-
qua forma; præsertim quando fra-
ctura

47. C. 1. de Consecrat. Eccl.
48.) C. 3. ibid.

Etura contingit in cornibus Altaris in quibus formantur Cruces Consecrationis. Altare vero *Portatile* Consecrationem perdit I. Quando lapis adeo frangitur, ut amittat suam formam, aut fiat inhabilis ad capiendam simul Hostiam & Calicem II. Quando lapis sigilli aufertur, frangitur, notabiliter læditur, aut Reliquiæ auferuntur.

Vel polluuntur.

§. 51. Extra hos casus non perdit Consecrationem Altare fixum aut *Portatile*, etiamsi excretur Ecclesia: sicut vicissim quando talis Arce e loco suo mota, de novo firmatur & de novo consecratur, propter hoc nequaquam reiterare suam Consecrationem Ecclesia consuevit, licet id quidam Canones 49.) innuere videantur 50.) At vero polluta, vel violata Ecclesia, polluitur Altare firmum, utpote præcipua pars Ecclesiæ. *Portatile* vero, quod per accidens in tali Ecclesia reperitur, non polluitur cum Ecclesia; potestque alibi super eo celebrari. Sicut autem Ecclesia, ita etiam

49.) C. 19. dist. 1. de Consecr. Ivo Carnotensis Epist. 32. & 128.

50.) Cit. C. 1. & EMAN. GONZALEZ ibid.

etiam Altare pollutum censetur, si
Consecratio fiat ab Episcopo notorie
excommunicato (§. 36.). Quan-
do polluta Ecclesia reconciliatur,
simul reconciliata habentur Alta-
ria.

TITULUS V.

DE SACRIS RELIQUIIS.

Conf. Decretal. lib. 3. tit. 45.

§. 52.

Sicut primis temporibus Christiani *Sine Reli-*
Romæ conventus agebant *in quibus non*
Areis & Cœmeteriis Martyrum; ita *consecran-*
postea in iisdem locis magnificatur *Auaris:*
Tempora fuerunt constructa, aut Re-
liquiæ Martyrum in Ecclesias alibi
ædificatas translatae & sub Aris re-
positæ (§. 51.). Unde introductus est
mos Ecclesias & Altaria non con-
secrandi absque Sanctorum Reliquiis
(§. 46.). S. AMBROSIUS populo
interpellanti spondebat, se Romano
ritu.

Et.) Juxta illud Apocal. VII. 9. *Vidi sub-*
tus Altare animas interfectorum propter
Verbum DEI, & propter testimonium, quod
habebant.